

Odbor za državnu službu

UDK UDK: 35.08:349.2(094.77)

NOVČANA NAKNADA ZA ODVOJENI ŽIVOT OD OBITELJI

Naknada povećanih troškova zbog odvojenog života od obitelji u slučaju privremenog (do okončanja postupka javnog natječaja) premještanja po potrebi službe službenika iz jednog u drugo državno tijelo te po rasporedu na radno mjesto na neodređeno vrijeme po okončanju tog postupka javnog natječaja.

Čl. 77/2. Zakona o državnim službenicima (ZDS; NN 92/05, 107/07, 27/08, 49/11, 150/11) i čl. 58 Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (KU; NN 93/2008, 23/09, 39/09, 90/10).

Prema propisima službeničkog zakonodavstva državni službenik se pisanim sporazumom čelnika tijela ne može premjestiti privremeno po potrebi službe iz jednog državnog tijela u drugo državno tijelo niti se službenik može na radno mjesto rasporediti privremeno, odnosno do okončanja postupka popunjavanja slobodnog radnog mjesta putem javnog natječaja.

Prema odredbi čl. 78. ZDS, ako se državni službenik premješta po potrebi službe iz jednog u drugo državno tijelo, potreban je prethodni pisani sporazum čelnika tijela iz kojeg se službenik premješta i čelnika tijela u koje se službenik premješta. Prema odredbi čl. 80/1. ZDS, službenik se premješta po potrebi službe u pravilu na neodređeno vrijeme (trajni premještaj), dok se prema odredbi čl. 80/2. službenik po potrebi službe može privremeno premjestiti najduže šest mjeseci, odnosno do povratka odsutnog službenika kojeg premješteni službenik zamjenjuje.

Slobodna radna mjesta u državnim tijelima popunjavaju se putem javnog natječaja (čl. 45/1. ZDS), s tim što se prije raspisivanja javnog natječaja slobodno radno mjesto može popuniti putem napredovanja državnog

službenika, internog oglasa ili premještaja i na drugi način propisan Zakonom (čl. 45/2.).

Prema tome, postupkom privremenog premještaja po potrebi službe službenika, odnosno privremenog rasporeda (nepostojeći institut) službenika na radno mjesto, koje se popunjava putem već objavljenog javnog natječaja uz izriječkom utvrđeni rok trajanja tog privremenog premještaja/rasporeda (okončanje postupka javnog natječaja), prvostupanjsko tijelo krši Ustavno načelo dostupnosti radnih mjesta u državnoj službi (čl. 44. Ustava).

Međutim, predmet ovog upravnog postupka jest pravo službenika na novčanu naknadu povećanih troškova zbog odvojenog života od obitelji.

Odredbom čl. 77. ZDS uređeno je osiguranje smještaja službenika u slučaju premještaja. Tako je prema čl. 77/2. propisano da do osiguravanja uvjeta za smještaj službenika i obitelji službenik ima pravo na naknadu povećanih troškova zbog odvojenog života od obitelji, kao i naknadu troškova putovanja u mjesto stanovanja obitelji u vrijeme tjednog odmora, državnih blagdana i neradnih dana, sukladno uredbi Vlade ili odredbama kolektivnih ugovora.

Prema odredbi čl. 58/1. KU, službeniku i namješteniku pripada naknada za odvojeni život od obitelji ako zbog mjesta stalnog rada, različitog od prebivališta njegove obitelji, živi odvojeno od obitelji, dok prema čl. 58/2. takvo pravo nema službenik i namještenik koji živi odvojeno od obitelji ako je: raspoređen u mjesto rada različito od prebivališta njegove obitelji na temelju osobnog zahtjeva, ako je putem javnog natječaja primljen u službu odnosno radni odnos u mjesto rada različito od prebivališta njegove obitelji, ako je raspoređen u mjesto rada različito od prebivališta njegove obitelji temeljem obveze preuzete ugovorom o školovanju i ako se obitelj odselila u drugo mjesto.

Rješenjem Ministarstva ... odbijen je, kao neosnovan, zahtjev N. N. za priznavanje prava na novčanu naknadu zbog odvojenog života od obitelji.

Protiv navedenog rješenja u pravodobno podnesenoj žalbi podnositelj žalbe navodi da je pobijano rješenje utemeljeno na pogrešnom tumačenju odredba KU. Kao dokaz navodi da je rješenjem Vlade imenovan tajnikom ministarstva, a rješenjem ministra raspoređen na neodređeno vrijeme na navedeno radno mjesto. Dalje navodi da njegova obitelj, supruga i kćerka, prebivaju u C. na području ... županije. Također navodi da nije raspoređen u mjesto rada različito od prebivališta obitelji na temelju osobnog zahtjeva ili temeljem obveze preuzete ugovorom o školovanju te da se obitelj nije preselila u drugo mjesto. Napominje da je pravo na naknadu za odvojeni

život od obitelji ostvarivao u kontinuitetu do navedenog imenovanja te od 9. travnja do 3. prosinca 2010., odnosno u razdoblju premještaja u Ministarstvo ... temeljem Sporazuma o premještaju. Napominje da Ministarstvo uprave nije nadležno za tumačenje odredba KU, budući da je sukladno odredbi čl. 118. KU propisano da za tumačenje odredba i praćenje primjene KU ugovorne strane imenuju zajedničku komisiju. Dodaje da je tijelo prvog stupnja s obzirom na posebnost zahtjeva zatražilo mišljenje te komisije, koja se nije očitovala. Predlaže poništiti pobijano rješenje i predmet vratiti tijelu prvog stupnja na ponovni postupak.

Tijelo prvog stupnja obrazlaže svoju odluku upirući na činjenicu da je podnositelj žalbe, putem javnog natječaja, raspoređen u mjesto rada različito od prebivališta njegove obitelji, i to tako što se prijavio na javni natječaj radi popune radnog mjesta tajnika ministarstva. Po okončanju postupka javnog natječaja podnositelj žalbe imenovan je na prijedlog ministra rješenjem Vlade tajnikom ministarstva i rješenjem ministra raspoređen na to radno mjesto.

Uvidom u spis predmeta utvrđuje se da je podnositelj žalbe temeljem Sporazuma privremeno (na vrijeme od šest mjeseci), po potrebi službe, premješten iz Ministarstva ... u Ministarstvo ... Utvrđuje se da je žalitelj temeljem tog sporazuma rješenjem tijela prvog stupnja od ... svibnja 2010., privremeno, točnije do okončanja postupka javnog natječaja, raspoređen na radno mjesto tajnika ministarstva. Također se utvrđuje da je žalitelj dan prije rješenjem raspoređen na radno mjesto savjetnika ministra. Dalje se utvrđuje da je tijelo prvog stupnja objavilo javni natječaj radi popune radnog mjesta tajnika ministarstva te da je na taj javni natječaj žalitelj uputio svoju, pravovremenu i potpunu, prijavu.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da je podnositelj žalbe iz jednog u drugo tijelo državne uprave premješten temeljem Sporazuma o privremenom premještaju po potrebi službe te da je također privremeno (do okončanja postupka javnog natječaja) raspoređen na radno mjesto tajnika ministarstva, odnosno dan prije na radno mjesto savjetnika ministra. Dalje, proizlazi da je prvostupanjsko tijelo slobodno radno mjesto tajnika ministarstva popunilo putem javnog natječaja (čl. 45/1. ZDS). Podnositelj žalbe na navedeni je natječaj uputio svoju prijavu. Dakle, privremeni premještaj po potrebi službe prestao je istekom utvrđenog roka, odnosno ispunjenjem uvjeta vezanog uz okončanje postupka javnog natječaja za popunu tog radnog mjesta. Time su prestali postojati i uvjeti na temelju kojih je podnositelj žalbe ostvarivao pravo na naknadu povećanih troškova zbog odvojenog života od obitelji iz čl. 77/2. ZDS i čl. 58/1. KU, osim da

se po isteku privremenog premještaja vratio na radno mjesto u tijelo državne uprave iz kojeg je, po potrebi službe, prethodno premješten.

Prema tome, žalitelj je na predmetno radno mjesto, u mjestu različitom od prebivališta njegove obitelji, raspoređen po prethodno provedenom postupku javnog natječaja u kojem je sudjelovao u svojstvu kandidata, slijedom čega, sukladno čl. 58/2. KU, ne ostvaruje pravo na naknadu povećanih troškova zbog odvojenog života od obitelji.

Nije opravdan žalbeni navod o tome da se pobijano rješenje temelji na tumačenju Ministarstva uprave, jer tijelo prvog stupnja u obrazloženju pobijanog rješenja navodi pravne propise na temelju kojih je riješena ova upravna stvar pozivajući se na mjerodavni propis ZDS, kao i na odgovarajuću odredbu KU.

Rješenje kl. UP/II-112-07/11-01/1766, ur. br. 566-01/6-12-2 od 4. siječnja 2012.

NAKNADA TROŠKOVA PRIJEVOZA ORGANIZIRANI/NEORGANIZIRANI MEĐUMJESNI JAVNI PRIJEVOZ

Naknada troškova međumjesnog javnog prijevoza i troškova prijevoza u mjestu rada službenika.

Čl. 59. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (KU; NN 93/08, 23/09, 39/09, 90/10). Tumačenja Zajedničke komisije za tumačenje odredbi i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

Prema odredbi stavka čl. 59/15. KU, ako ima više mogućnosti prijevoza, o povoljnosti odlučuje poslodavac uzimajući u obzir vremenski najprihvatljiviji prijevoz za službenika i namještenika te uvažavajući racionalnost troškova. Zajednička komisija za tumačenje odredbi i praćenje primjene KU dala je tumačenje o tome što se smatra organiziranim javnim prijevozom. Prema tom tumačenju, organiziranim javnim prijevozom smatra se onaj prijevoz koji svojim linijama i voznim redom službeniku i namješteniku omogućuje redovit dolazak na posao i odlazak s posla. Budući da žalitelju niti jedan od javnih prijevoznika koji prometuju relacijom kojom putuje na posao i s posla ne osigurava redovit dolazak na posao i odlazak s posla,

takav međumjesni javni prijevoz ne može se smatrati organiziranim javnim prijevozom.

Stoga, tijelo prvog stupnja pogrešno zaključuje da je u konkretnom slučaju međumjesni javni prijevoz organiziran te na tako pogrešan zaključak primjenjuje i pogrešni pravni propis (čl. 59/8. i 59/15. KU).

Nadalje, prema tumačenju Zajedničke komisije, mjerodavnom u vrijeme isticanja tog zahtjeva za naknadu troškova mjesnog prijevoza u mjestu stanovanja, odredba čl. 59/10. KU ne odnosi se na naknadu troškova mjesnog prijevoza u mjestu stanovanja, jer se prema čl. 59/2. KU pod mjesnim javnim prijevozom razumije javni prijevoz organiziran u mjestu rada službenika i namještenika, ali ne i mjesni javni prijevoz organiziran u mjestu stanovanja.

Rješenjem tijela prvog stupnja N. N., službeniku SJP Osijek, priznaje se pravo na naknadu troškova međumjesnog prijevoza na relaciji Đakovo – Osijek, i obratno, u visini cijene mjesečne karte jednog od javnih prijevoznika koji imaju organiziran prijevoz na navedenoj relaciji, ovisno o povoljnosti prijevoza.

Protiv navedenog rješenja u pravodobno podnesenoj žalbi podnositelj žalbe navodi da pobijano rješenje ne sadržava pravne propise i razloge o odlučnim činjenicama koje upućuju na onakvo rješenje kakvo je dano u dispozitivu. Ne osporava da na relaciji kojom putuje na posao i s posla organizirano prometuje više međumjesnih javnih prijevoznika, i to: vlak i autobus, te da je prema cijeni vozne karte povoljniji prijevoz vlakom. Navodi da tijelo prvog stupnja nije vodilo računa o vremenski najprihvatljivijem prijevozu budući da radi u smjenama te da su linije prijevoza tako organizirane radnim danom, posebno subotom i nedjeljom, da ne postoji način na koji bi pravovremeno i redovito javnim prijevozom došao na posao i otišao s posla. Smatra da je čl. 59. KU usmjeren tome da troškove putovanja na posao i s posla snosi poslodavac, a ne službenik, te da tumačenje Zajedničke komisije od 7. prosinca 2009. šteti pravima i interesima državnih službenika. Posljednje navodi da je novim rješenjem primoran snositi i troškove prijevoza u mjestu stanovanja iako mora svakodnevno doći do polazne stanice međumjesnog javnog prijevoza. Slijedom navedenog predlaže da se pobijano rješenje poništi i predmet vrati tijelu prvog stupnja na ponovni postupak.

Pravo na naknadu troškova prijevoza državnih službenika ugovoreno je odredbama čl. 59. KU. O tom pravu javnopravno tijelo odlučuje u upravnom postupku u kojem se, sukladno odredbi čl. 135. ZUP-a (NN 53/91, 103/96), koja se primjenjivala u vrijeme pokretanja ovog postupka, trebaju

utvrditi sve činjenice i okolnosti značajne za rješavanje upravne stvari i strankama omogućiti da ostvare i zaštite svoja prava i interese.

Odredbama čl. 59/2. i 59/3. KU određeno je što se smatra pod pojmom međumjesnog i mjesnog javnog prijevoza, a zatim se (čl. 59/4.–59/6.) razrađuje utvrđivanje visine naknade ovisno o vrsti karte javnog prijevoza te o tome je li mjesni prijevoz organiziran ili ne, dok je odredbama čl. 59/9. i 59/10. određeno pravo na naknadu troškova prijevoza službenika koji se koristi međumjesnim i mjesnim javnim prijevozom kada su oni pokriveni jednom kartom u tzv. prijevoznim zonama, odnosno ako službenik koji se koristi međumjesnim javnim prijevozom ima do najbliže stanice međumjesnog prijevoza više od 500 metara, ima pravo i na naknadu troškova mjesnog prijevoza sukladno čl. 59/4.–59/7. Zajednička komisija za tumačenje odredbi i praćenje primjene KU na sjednici održanoj 7. prosinca 2009. dala je izmjenu svog prethodnog tumačenja od 27. studenoga 2008. koje se odnosi na odredbe čl. 59/1., 59/2. i 59/6. KU, a primjenjuje se od 1. siječnja 2010., prema kojem službenik i namještenik koji se koristi međumjesnim prijevozom, uz naknadu troškova međumjesnog prijevoza, ima pravo na naknadu troškova mjesnog javnog prijevoza u mjestu rada, pod uvjetom da od stanice međumjesnog prijevoza do zgrade u kojoj radi mora prijeći udaljenost veću od 500 metara. U smislu navedenog podnositelj žalbe ne ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza u mjestu stanovanja.

Iz obrazloženja razmatranog rješenja, podataka u spisu predmeta i žalbenih navoda proizlazi da relacijom Đakovo – Osijek kojom žalitelj putuje na posao i s posla postoji više mogućnosti međumjesnog javnog prijevoza (vlakom i autobusom). Međutim, imajući u vidu smjenski rad žalitelja, rad subotom, nedjeljom, blagdanima te prekovremeni rad, postojeći vozni red i učestalost linija, niti jedan od javnih prijevoznika koji prometuju tom relacijom ne osigurava žalitelju redovit dolazak na posao i odlazak s posla, zbog čega se podnositelj žalbe radi dolaska na posao i odlaska s posla koristi svojim osobnim automobilom.

U odnosu na žalbene navode koji upiru na neutemeljena tumačenja Kolektivnog ugovora, ovo drugostupanjsko tijelo nije nadležno propitivati i ocjenjivati tumačenja Zajedničke komisije. Naime, prema odredbi čl. 118/1. KU, ugovorne strane su se sporazumjele imenovati Zajedničku komisiju za tumačenje odredaba i praćenje primjene tog ugovora i obvezale se, sukladno čl. 118/6., pridržavati se danog tumačenja.

Slijedom navedenog, valjalo je sukladno odredbi čl. 243/1. u vezi s odredbom čl. 168. ZUP-a (NN 47/09) pobijano rješenje u dijelu pod t. 1. po-

ništiti te o pravu podnositelja žalbe riješiti primjenom odredbe čl. 59/11. KU, prema kojoj, ako međumjesni javni prijevoz nije organiziran, službenik i namještenik ima pravo na mjesečnu naknadu troškova prijevoza koja se utvrđuje u visini cijene karte na istu udaljenost na tom području.

Rješenje kl. UP/II-112-07/10-01/2232, ur. br. 566-01/6-12-2 od 10. veljače 2012.

OCJENJIVANJE RADA I UČINKOVITOSTI DRŽAVNOG SLUŽBENIKA U PONOVNOM POSTUPKU

U ponovnom postupku radna ocjena »dobro« nije zamijenjena radnom ocjenom »zadovoljava«, već je prvostupanjsko tijelo, sukladno uputi drugostupanjskog rješenja, ponovnim ocjenjivanjem rada i učinkovitosti žaliteljice upotpunilo činjenično stanje tako što je utvrdilo i konkretiziralo nedostatke u radu žaliteljice, podastirući o tome odgovarajuće, vjerodostojne dokaze te je, u granicama svoje diskrecijske ovlasti i u skladu sa svrhom zbog koje mu je ta ovlast dana, po okončanju postupka ocjenjivanja donijelo odluku kojom rad i učinkovitost žaliteljice za promatrano razdoblje ocjenjuje ocjenom »zadovoljava«.

Čl. 84. i 86. Zakona o državnim službenicima (ZDS; NN 92/05, 107/07, 27/08, 49/11, 150/11) i Pravilnik o sadržaju posebnog izvještaja o ocjeni rada i učinkovitosti državnih službenika (NN 78/06).

Rješenjem tijela prvog stupnja od ... lipnja 2011. službenica N. N., upravna savjetnica u Ministarstvu ..., ocjenjuje se ocjenom »zadovoljava« za 2009. godinu. Protiv tog rješenja N. N., zastupana od opunomoćenice V. V., odvjetnice iz R., pravodobno je podnijela žalbu zbog pogrešne primjene materijalnog prava, bitne povrede odredaba upravnog postupka te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Navodi da tijelo prvog stupnja nije postupilo u skladu s uputama drugostupanjskog tijela, a pobijano rješenje da su donijele osobe izuzeće kojih je tražila. Navodi da neposredno nadređeni službenik nije razmotrio primjedbe na prijedlog ocjene, a sve tvrdnje o djelomično neizvršenim planiranim i neplaniranim poslovima osporava. Navodi da su nejasni i nepoznati kriteriji ocjenjivanja kao i pojam prihvatljivih standarda ocjenjivanja. Istovremeno sa žalbom stavlja i svoje primjedbe na prijedlog ocjene, koje potom detaljno elabori-

ra opisujući način izvršavanja pojedinačnih poslova tijekom promatranog razdoblja. Dalje, navodi da je kazna pismenom opomenom izrečena od pročelnice Područnog ureda ... nezakonita, iako je stekla svojstvo konačnosti. Smatra da ima neposredan, istovremen, izravan i opravdan interes izvršiti uvid u predmete ocjenjivanja drugih državnih službenika. Postavlja pitanje kojom su ocjenom ocijenjene službene osobe odgovorne za organizaciju rada, zakonito i pravodobno izvršenje poslova. Napominje da je pobijanim rješenjem povrijeđeno načelo zabrane zloupotrebe ovlasti, kao i pravo žaliteljice na jednako postupanje i jednake mogućnosti napredovanja, potom opća načela upravnog postupka (zakonitosti i transparentnosti). Nadalje ističe zahtjev za izuzeće čelnika i službenih osoba tijela prvog stupnja koje sudjeluju i rješavaju u istoj upravnoj stvari, i to: državnog tajnika – ravnatelja, pročelnice Područnog ureda ..., voditeljice Pododsjeka ..., voditeljice porezne ispostave ... i voditeljice Pododsjeka Ispostave ..., koji potom obrazlaže izražavajući sumnju u nepristranost čelnika i neposredno nadređenih službenih osoba. Ističe da ZDS ne propisuje rok za podnošenje primjedbi na prijedlog ocjene te da je radnjama službenih osoba tijelo prvog stupnja onemogućilo podnositeljici žalbe pravo na podnošenje primjedbi na prijedlog ocjene. Napominje da joj je prijedlog ocjene uručen u vrijeme povećanog opsega posla, kada se objektivno nije mogla očitovati, a da je neposredno nadređena službenica odbila primiti njezin zahtjev za pribavljanjem relevantnih dokaza kojima raspolaže ... radi podnošenja obrazložene primjedbe na prijedlog ocjene. Također navodi da je periodična kontrola od 31. prosinca 2009. izvršena paušalno, s tim što je nadređena službenica umanjila brojčane pokazatelje rezultata rada, te da prijedlog ocjene »dobar« od 25. veljače 2010. ne sadržava obrazloženje i razloge, čime je ograničena mogućnost davanja primjedbi na prijedlog ocjene, za koje navodi da nisu razmotrene. Posljednje stavlja zahtjev za naknadu troškova pravnog zastupanja u iznosu od 3.200,00 kuna i predlaže da se poništi pismeno upozorenje pročelnice ... od ... kolovoza 2009., kao i pobijano rješenje te da se podnositeljica žalbe za promatrano razdoblje ocijeni ocjenom »odličan«.

Iz podataka u spisu predmeta proizlazi da je postupak ocjenjivanja proveden u sve tri zakonom propisane faze ocjenjivanja, sukladno odredbama čl. 84/1. ZDS i odredbama Pravilnika, pa se tako utvrđuje da je službenica u promatranom razdoblju, prikazom planiranih poslova, bila zadužena za obavljanje poslova po segmentima prikazanim pod br. 1. do 8. s utvrđenim rokovima izvršenja, kao i neplaniranim poslovima prikazanim po segmentima od 9. do 13. te da je periodična kontrola rada i učinkovitosti državne službenice izvršena 31. prosinca 2009. Neposredno nadređena

službenica predložila je radnu ocjenu »zadovoljava«, za razliku od prethodnog postupka ocjenjivanja u kojem je predložena radna ocjena »dobar«, upirući na nedostatke u radu službenice utvrđene u ponovljenom postupku ocjenjivanja, koje potom detaljno opisuje i obrazlaže razloge zbog kojih smatra tu radnu ocjenu opravdanom i utemeljenom.

Spisu prileži službena zabilješka od 3. lipnja 2011., iz koje proizlazi da je podnositeljica žalbe primila izvještaj o ocjeni rada i učinkovitosti državnog službenika 30. svibnja 2011., radi uvida i potpisa, dok iz naloga od 3. lipnja 2011. proizlazi da je žaliteljici naložen povrat predmetnog izvještaja, budući da ga je odbila potpisati i vratiti te istaknuti primjedbe na prijedlog ocjene, uz obrazloženje da joj je potrebna dokumentacija kako bi se mogla očitovati na prijedlog ocjene. Žaliteljica je podnijela zahtjev za razgledavanje i umnožavanje spisa predmeta postupka ocjenjivanja ukupno 22 službenika, obrazlažući pravni interes za razgledavanje i umnožavanje spisa predmeta potrebom uspoređivanja podataka o ocjenjivanju drugih službenika, bez čega se ograničava i onemogućava njezino pravo na davanje učinkovite primjedbe jer je neposredno nadređena službenica predloženu ocjenu »dobar« zamijenila ocjenom »zadovoljava«, a nije obrazložila razloge za smanjenje, u prethodnom postupku, predložene ocjene.

Činjenična utvrđenja nedvojbeno upućuju na zaključak da je tijelo prvog stupnja omogućilo podnositeljici žalbe sudjelovati u postupku ocjenjivanja i staviti primjedbe na predloženu ocjenu ... Žaliteljica je uvjetovala ostvarivanje tog prava uvidom u predmete postupaka ocjenjivanja drugih službenika, s tim što je o kriterijima ocjenjivanja svoga rada i učinkovitosti mogla biti upoznata da je takav zahtjev uputila tijelu prvog stupnja. Prema tome, nije opravdan žalbeni navod da je tijelo prvog stupnja, u ponovnom postupku, povrijedilo pravo podnositeljice žalbe da u tom postupku sudjeluje i da istakne primjedbe te raspravlja o predloženoj ocjeni, već je žaliteljica svojim postupanjem takvu mogućnost otklonila. ZDS ne određuje rok unutar kojega je službenik dužan istaknuti primjedbe na predloženu ocjenu, međutim činjenica je da je tijek postupka ocjenjivanja, tim istim Zakonom i Pravilnikom, uređen po fazama. Tako je jedna od faza ocjenjivanja prema čl. 84/1. t. c. tog Zakona ocjenjivanje rada i učinkovitosti, a obuhvaća prijedlog ocjene, primjedbe državnog službenika i mišljenje o prijedlogu ocjene, pa se primjedbe istaknute tek u žalbenom postupku ili odbijanje isticanja primjedba na predloženu ocjenu, neovisno o razlozima odbijanja, ne mogu smatrati propustom ni povredom postupovnih pravila prvostupanjskog tijela.

Pravo stranke na razgledavanje spisa predmeta i obavještanje o tijeku postupka njezino je značajno pravo u upravnom postupku. Međutim, to

pravo se odnosi na spise predmeta koji je u tijeku rješavanja, kao i na spise riješenog predmeta u kojem stranka ima mogućnost korištenja pravnih lijekova. Ovisno o kakvom je spisu riječ, dozvolu za razgledanje i prepisivanje spisa daje čelnik tijela odnosno ustrojstvene jedinice u kojoj se spis nalazi ili službena osoba koja vodi postupak, pod uvjetom da je stranka ili druga osoba učinila vjerojatnim svoj pravni interes. U konkretnom slučaju tijelo prvog stupnja odbilo je zahtjev podnositeljice žalbe za razgledavanje i umnožavanje podataka u 22 predmeta u kojima su ocijenjeni državni službenici. Odredbom čl. 80/4. ZUP-a, koja se primjenjivala u vrijeme pokretanja ovog postupka, određeno je da se ne mogu razgledati ni prepisivati: zapisnik o vijećanju i glasanju, službeni referati i nacrti rješenja, a ni drugi spisi koji se vode kao povjerljivi ako bi se time mogla omesti svrha postupka ili ako se to protivi javnom interesu ili opravdanom interesu jedne stranke ili trećih osoba. U konkretnom predmetu tijelo prvog stupnja odbilo je zahtjev žaliteljice pozvavši se na tu odredbu.

Osim obveze da učini vjerojatnim svoj pravni interes podnositeljica žalbe mora dokazati i da se njezin zahtjev ne protivi opravdanom interesu trećih osoba, konkretno ocijenjenim državnim službenicima – njih 22, od kojih svi i nisu raspoređeni na radno mjesto s istim opisom poslova kao podnositeljica žalbe, odnosno kojih se poslovi i radni zadaci razlikuju od onih koje obavlja žaliteljica. Podnositeljica žalbe je, kako to proizlazi iz službene zabilježke iz kolovoza 2011., izvršila uvid u predmet ... vezano uz postupak ocjenjivanja njezina rada i učinkovitosti i preuzela iz spisa preslik dokumentacije nabrojene u toj službenoj zabilješci, između ostalog i zaključak iz lipnja 2011. Prema tome, tijelo prvog stupnja je dopustilo podnositeljici žalbe razgledavanje spisa i umnožavanje podataka.

Nadalje, odredbom čl. 44/1. ZUP-a određeno je da stranka može zahtijevati izuzeće službene osobe iz razloga navedenih u čl. 42. ZUP-a te kad postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njezinu nepristranost. Prema čl. 35/1. ZUP-a, službena osoba ovlaštena za vođenje postupka i za rješavanje u upravnoj stvari za rješavanje koje je nadležno tijelo državne uprave jest čelnik tijela ili osoba koju on za to ovlasti.

Dakle, pravo je stranke zahtijevati izuzeće konkretne službene osobe koja vodi postupak na način i u slučajevima predviđenim zakonom. Međutim, suprotno tome podnositeljica žalbe usjeruje svoj zahtjev za izuzeće na sve službenike unutar hijerarhijskog ustroja prvostupanjskog tijela rangiranih od državnog tajnika – ravnatelja ... do ... Osim toga, zahtjev za izuzeće nije istaknut tijekom postupka ocjenjivanja ni u ponovljenom postupku, već u žalbi protiv pobijanog upravnog akta pa žalbeni navod o tome da su pobijano rješenje donijele osobe izuzeće kojih se tražilo nije opravdan.

U pogledu zahtjeva za naknadu troškova pravnog zastupanja utvrđuje se da je odredbom čl. 114/3. ZUP-a propisano da se troškovi za pravno zastupanje nadoknađuju samo u slučajevima kad je takvo zastupanje bilo nužno i opravdano, odnosno samo ako stranka postupak nije izazvala i kad je riječ o nekoj stranci kojoj je bilo nužno pravno zastupanje s obzirom na složenost predmeta, bez kojega stranka ne bi bila kadra sama ostvariti odnosno zaštititi svoja prava i interese, sukladno odredbi čl. 14. istog zakona.

Podnositeljica žalbe raspoređena je na radno mjesto upravne savjetnice za poreze. Kao uvjet rasporeda na to radno mjesto propisana je visoka stručna sprema koju žaliteljica nesumnjivo posjeduje. Navedeni stupanj obrazovanja implicira onu intelektualnu razinu na kojoj osoba ima određena znanja, vještine i sposobnosti zbog kojih je sposobna sama ostvariti ili zaštititi svoja prava i pravne interese, k tome u postupku ocjenjivanja koji se za državne službenike ne provodi prvi put. Prema tome, pravno zastupanje podnositeljice žalbe nije bilo nužno, a ni opravdano, pa se troškovi pravnog zastupanja ne nadoknađuju.

Pobijano rješenje sadržava sve bitne dijelove propisane odredbom čl. 206. ZUP-a (NN 53/91, 103/96), koji se primjenjivao u vrijeme pokretanja ovog postupka, dok obrazloženje pobijanog rješenja sadržava utvrđeno činjenično stanje, kao i razloge koji su bili odlučni za donošenje odluke i propise na temelju kojih je riješena ova upravna stvar.

Rješenje kl. UP/II-112-07/11-01/1738, ur. br. 566-01/6-12-2 od 14. veljače 2012.

*Priredila Vlatka Vraneković**

* Vlatka Vraneković, članica Odbora za državnu službu (a member of the Civil Service Commission of the Republic of Croatia, e-mail: Vlatka.Vranekovic@uprava.hr)